

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

Рада молодих учених

Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла НААН України

Український інститут експертизи сортів рослин

Селекція, генетика, сортівипробування та агротехнології культурних рослин: виклики та перспективи

Матеріали

**XIII Міжнародної науково-практичної конференції
молодих вчених і спеціалістів**

(25 квітня 2025 р., с. Центральне)

Зяярна О. Ю. РОЗВИТОК ТА ПОШИРЕННЯ ОСНОВНИХ ГРИБНИХ ХВОРОБ СОНЯШНИКУ В УМОВАХ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	48	Мурашко Л. А., Гуменюк О. В., Кириленко В. В. ТРАНСГРЕСИВНА МІНЛИВІСТЬ ДОВЖИНИ ГОЛОВНОГО КОЛОСА У F ₄ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ ЗА СТІЙКІСТЮ ПРОТИ <i>FUSARIUM GRAMINEARUM</i>	70
Зінченко С. В., Лозінський М. В., Самойлик М. О., Устинова Г. Л., Юрченко А. І. ВИКОРИСТАННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКІВ МЕКСИКАНСЬКОГО ІНДЕКСУ З ЕЛЕМЕНТАМИ ПРОДУКТИВНОСТІ ДЛЯ ДОБОРУ ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ РЕКОМБІНАНТІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ НА РАННІХ ЕТАПАХ СЕЛЕКЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ	49	Муха Т. І., Кириленко В. В., Судденко Ю. М., Гуменюк О. В., Мурашко Л. А., Близнюк Б. В. МОНІТОРИНГ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ МИРОНІВСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ ЗА СТІЙКІСТЮ ПРОТИ ХВОРОБ ЛИСТЯ	71
Каліцінська О. Б., Заїма О. А. ВПЛИВ ПРОТРУЙНИКІВ ТА МІКРОДОБРІВ НА ПОСІВНУ ЯКІСТЬ ТА ВРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	50	Натальчук Т. А., Медведєва Т. В., Яремко Н. О., Удовиченко К. М. КУЛЬТИВУВАННЯ IN VITRO ПІДЩЕПИ <i>KRYMSK®99</i> ((<i>P. BESSEYI</i> X <i>P. SALICINA</i>) X <i>P. CERASIFERA</i>)	72
Камінська А. І., Камінський І. В. ПРИЧИНИ ЗМІН В ЦІНОУТВОРЕННІ НА РИНКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА НИХ В УМОВАХ ВІЙНИ	52	Несин В. М., Хареба О. В., Позняк О. В. ВПЛИВ ПІСЛЯДІЇ ДЕСІКАНТІВ НА ЗБЕРЕЖЕНІСТЬ ПОСІВНИХ ЯКОСТЕЙ НАСІННЯ ТА УРОЖАЙНІСТЬ ЗЕЛЕНОЇ МАСИ ЩАВЛЮ КИСЛОГО	73
Ковпак Я. О., Бурко Л. М. КОНЮШИНА ЛУЧНА – ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК У ФОРМУВАННІ КОРМОВОЇ БАЗИ	53	Ничипорук О. О. СЕЛЕКЦІЯ ЛЮПИНУ ЖОВТОГО В УМОВАХ ПОЛІССЯ УКРАЇНИ	74
Коженін І. О., Свистунова І. В. ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ ВИРОЩУВАННЯ НА ПЕРІОД НАДХОДЖЕННЯ ЗЕЛЕНОГО КОРМУ ТРИТИКАЛЕ ОЗИМОГО	54	Олефіренко Б. А., Кавунець В. П., Дергачов О. Л. ВРОЖАЙНІ ВЛАСТИВОСТІ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ ТВЕРДОЇ ЯРОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ ПОСІВІВ	76
Корнєєва М. О., Мельник Я. А. ПРОДУКТИВНІСТЬ НОВИХ СЕЛЕКЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ І ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ЧС ГІБРИДІВ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ УЛАДІВСЬКОЇ ГЕНПЛАЗМИ	54	Омельчук С. В., Ковалишина Г. М., Сидоров А. В. ГЕРБІЦИДИ ANAS-ІНГІБІТОРИ ТА МЕХАНІЗМИ ЇХ ДІЇ	76
Корнєєва М. О., Орлов С. Д. РОЛЬ НОВИХ СОРТІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ І ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	55	Палінчак О. В., Заверталюк В. Ф. ОПТИМІЗАЦІЯ АСОРТИМЕНТУ БАШТАННИХ КУЛЬТУР ДЛЯ СТЕПУ ТА ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	77
Костенко Н. П., Лікар С. П., Васківська С. В. НАУКОВІ ПРИНЦИПИ ЕКСПЕРТИЗИ СОРТІВ КОНОПЕЛЬ ПОСІВНИХ НА ВІДМІННІСТЬ, ОДНОРІДНІСТЬ І СТАБІЛЬНІСТЬ	57	Панченко Т. В., Козак Л. А., Горновська С. В. ПОЛЬОВА СХОЖІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ М'ЯКОЇ СОРТУ 'ЗОЛОТОКОЛОСА' В УМОВАХ НВЦ БНАУ	78
Костина Т. П. ДОСЛІДЖЕННЯ УРОЖАЙНОСТІ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ ЗАЛЕЖНО ВІД ВПЛИВУ ТЕХНОЛОГІЙ ГЕРБІЦИДНОГО ЗАХИСТУ	58	Пірич А. В., Юрченко Т. В., Пикало С. В. ДОБІР ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ЯРОЇ НА ПОСУХОСТІЙКІСТЬ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	79
Костина Т. П., Сабадин В. Я., Дубовик Н. С., Куманська Ю. О. ФІТОСАНІТАРНИЙ МОНІТОРИНГ ДО ЗБУДНИКІВ ХВОРОБ СОНЯШНИКУ У ЦЕНТРАЛЬНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	59	Пикало С. В., Юрченко Т. В., Харченко М. В. ДИНАМІКА НАКОПИЧЕННЯ РОЗЧИННИХ ЦУКРІВ У ВУЗЛАХ КУЩІННЯ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ ЗА РІЗНИХ УМОВ ЗИМІВЛІ	80
Кравченко В. С., Крикун С. П. БІОЛОГІЧНО АДАПТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РАННЬОСТИГЛИХ СОРТІВ СОЇ В РІЗНИХ КЛІМАТИЧНИХ ЗОНАХ УКРАЇНИ	60	Пилипенко С. В., Ковалишина Г. М. ФОРМУВАННЯ НАСІННЕВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ У СОРТІВ СОЇ РІЗНИХ ГРУП СТІГЛОСТІ	80
Кузьменко Є. А., Сукайло М. В. УСПАДКУВАННЯ ОЗНАКИ «ДОВЖИНА ГОЛОВНОГО КОЛОСА» У ГІБРИДІВ F ₁ ЯЧМЕНЮ ОЗИМОГО	61	Погиб В. О. ПРОГНОЗ РОЗМНОЖЕННЯ КОВАЛІКІВ-ELATERIDAE В ПОСІВАХ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР У ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	81
Кукса С. О. ОБГРУНТУВАННЯ ПРОГНОЗУ РОЗМНОЖЕННЯ І КОНТРОЛЮ ЛУЧНОГО МЕТЕЛИКА – <i>PYRAUSTA STICTICALIS</i> L. ЗА NO-TILL В УКРАЇНІ	62	Позняк О. В., Кондратенко С. І. ЛОПУХ СПРАВЖНІЙ – ПЕРСПЕКТИВНА ОВОЧЕВА КУЛЬТУРА	82
Левчук А. О., Бурко Л. М. РОЛЬ БОБОВИХ ТРАВ У ПІДВИЩЕННІ ПРОДУКТИВНОСТІ ЗЛАКОВИХ ТРАВСТОЇВ	63	Позняк О. В., Кондратенко С. І. ЦИБУЛЯ БАГАТОЯРУСНА (<i>ALLIUM PROLIFERUM</i> SCHRAD.) В УКРАЇНІ: СЕЛЕКЦІЙНИЙ АСПЕКТ ПОШИРЕННЯ ВИДУ	83
Лісова Г. М., Коновалова С. А. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВІДОМИХ ГЕНІВ СТІЙКОСТІ ПШЕНИЦІ ДО ЗБУДНИКА БУРОЇ ІРЖІ В ЗОНІ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	64	Поліщук Т. П., Сукайло М. В. ТОЛЕРАНТНІСТЬ КОЛЕКЦІЙНИХ ЗРАЗКІВ ДО ВІДНОСНОЇ ПОСУХОСТІЙКОСТІ В ЦЕНТРАЛЬНІЙ ЧАСТИНІ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	84
Луцай Д. А., Пирог Т. П. ВПЛИВ ОДНОВАЛЕНТНИХ КАТІОНІВ НА ВЛАСТИВОСТІ ПОВЕРХНЕВО-АКТИВНИХ РЕЧОВИН <i>ACINETOBACTER CALCOACETICUS</i> IMB B-7241	65	Правдзіва І. В., Василенко Н. В. МІНЛИВІСТЬ МАСИ 1000 ЗЕРЕН ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ПОПЕРЕДНЬОЇ КУЛЬТУРИ	85
Любич В. В. ТЕХНОЛОГІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ПОПЕРЕДНИКІВ	66	Придатко В. В., Ковалишина Г. М. ВПЛИВ ПОГОДНИХ УМОВ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ НА ПЕРЕЗИМІВЛЮ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ТА ІНОЗЕМНОЇ СЕЛЕКЦІЇ	86
Людвік І. В., Бурко Л. М. ОСОБЛИВОСТІ ПІДБОРУ КОМПОНЕНТІВ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ТРАВΟΣУМІШЕЙ	67	Прудніков В. В., Ковалишина Г. М. ХАРАКТЕРИСТИКА ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ КУКУРУДЗИ ІНОЗЕМНОЇ СЕЛЕКЦІЇ ЗА ЕЛЕМЕНТАМИ ПРОДУКТИВНОСТІ	86
Мазуренко Б. О., Гуменюк А. В. ВПЛИВ ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ НА ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ РАННЬОСТИГЛИХ СОРТІВ СОЇ	68	Пугачов В. М. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА АГРАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ	87
Миронюк М. Я., Жемойда В. Л. ЕКОЛОГІЧНЕ ВИПРОБУВАННЯ НОВИХ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ	68	Радченко О. В., Демидов О. А., Судденко Ю. М. ВПЛИВ ОБРОБКИ НАСІННЯ БІОПРЕПАРАТАМИ НА ПОСІВНІ ЯКОСТІ <i>TRITICUM AESTIVUM</i> L.	88
Мільяр Б. С., Близнюк Б. В., Душко П. М. ВПЛИВ ПОГОДНИХ УМОВ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ЯРОЇ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	69	Рожко І. І., Кулик М. І., Гончаров М. О. ВПЛИВ СПОСОБУ ЗБИРАННЯ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ НАСІННЯ КВАСОЛІ (<i>PHASEOLUS VULGARIS</i> L.) В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ	89

Мета досліджень – дослідити фітосанітарний стан посівів соняшнику на предмет їх зараження грибними хворобами.

Час появи та ступінь розвитку хвороби, яку викликає той чи інший патоген, значною мірою визначається місцем культури у сівоzmіні, метеорологічними умовами року, строками сівби соняшнику та біологічними особливостями самих грибів.

У 2023 році спостерігалось значне ураження соняшнику іржею. Перші симптоми захворювання проявилися у фазі 3–4 пар справжніх листків у вигляді жовто-помаранчевих опуклих плям. З верхнього боку листків на плямах формувалися кулясті спермогонії, а з нижнього – помаранчеві ецидії, щільно прилягаючи одне до одного. Пізніше, (станом на 10.08.2023, фаза цвітіння) в результаті зараження соняшнику ецидіоспорами на нижньому боці листків розвивалися іржаво-коричневі подушечки – уредопустули з уредоспорами. Впродовж вегетаційного періоду гриб може давати кілька поколінь уредоспор, що підсилює розвиток хвороби. У фазу наливу насіння на всіх рослинах з'явилися окремі групи пустул, поширення хвороби сягало 100%.

Початкова стадія розповсюдження несправжньою борошнистою росою припала на фазу 8–10 справжніх листків. Рослини відставали в рості та розвитку, мали вкорочені стебла та недорозвинені міжвузля, листки були гофровані, з верхнього боку вкриті хлоротичними плями, з нижнього – білим нальотом спороношення патогена. Поширення хвороби у фазі бутонізації становило 7,7%, а до періоду цвітіння досягло 37,3%.

Перше ураження рослин фомопсисом спостерігали у фазі бутонізації – на початку цвітіння соняшнику. Через тісну залежність мінливості фомопсису від гідротермічних умов року, її більш повно характеризує якісний показник уражен-

ня – інтенсивність розвитку хвороби, який визначається за середньозваженою площею ураженої поверхні стебла. Так, несприятливі умови (слабка посуха для соняшнику з травня до липня і дуже сильна посуха із серпня до вересня) вплинули на низьку інтенсивність розвитку фомопсису. Максимальні показники розповсюдження цієї хвороби сягали лише 1,4%. На нижніх листках виникали некрози з хлоротичною облямівкою, які починались з кінчика листка і поширювались по головній жилці, призводили до його всихання. Зламаних стебел у результаті ураження патогеном не виявлено.

У 2024 році через посушливі погодні умови та низьку вологість повітря хвороб на полях соняшнику із дотриманням сівоzmіні виявлено не було. Проте на посівах монокультури соняшнику спостерігалася сіра гниль соняшника (*Botrytis cinerea*) на кошиках та насінні – 15,3%, іржа соняшнику (*Puccinia helianthi* Schw.) – 20,9% та фомопсис (*Phomopsis helianthi* Munt. Cvet. et al.) – 1,2%.

Вивчення розвитку грибних хвороб соняшнику показало, що найшкідливішими та найбільше поширеними хворобами в умовах Лівобережного Лісостепу України впродовж досліджуваного періоду були: іржа соняшнику (*Puccinia helianthi* Schw.), несправжня борошниста роса (*Plasmopara helianthi* Novot. f. *helianthi*), фомопсис (*Phomopsis helianthi* Munt. Cvet. et al.) та сіра гниль соняшнику (*Botrytis cinerea*), розвиток яких значною мірою залежить від погодних умов, місця культури в сівоzmіні та агротехнічних заходів. Дотримання сівоzmіні є ефективним заходом для запобігання розвитку хвороб.

У посушливі роки ризик розвитку грибкових хвороб зменшується, проте на посівах монокультури все ж спостерігається ураження, тому необхідно проводити постійний моніторинг посівів соняшнику для своєчасного виявлення та контролю хвороб.

УДК 631.524.84:631.527.2/.57:633.111"324"

Зінченко С. В., здобувач ступеня доктора філософії

Лозінський М. В.^{*}, доктор с.-г. наук, доцент, завідувач кафедри генетики, селекції і насінництва с.-г. культур

Самойлик М. О., доктор філософії з агрономії, доцент кафедри генетики, селекції і насінництва с.-г. культур

Устинова Г. Л., доктор філософії з агрономії, доцент кафедри генетики, селекції і насінництва с.-г. культур

Юрченко А. І., кандидат с.-г. наук, асистент кафедри генетики, селекції і насінництва с.-г. культур

Білоцерківський національний аграрний університет

^{*}e-mail: lozinsk@ukr.net

ВИКОРИСТАННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКІВ МЕКСИКАНСЬКОГО ІНДЕКСУ З ЕЛЕМЕНТАМИ ПРОДУКТИВНОСТІ ДЛЯ ДОБОРУ ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ РЕКОМБІНАНТІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ НА РАННІХ ЕТАПАХ СЕЛЕКЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ

Стратегічно важливою культурою для України є пшениця м'яка озима, зерно якої використовується як для внутрішнього споживання, так і експортного потенціалу. Збільшення виробництва і покращення якості зерна пшениці є актуальним завданням, що постає перед виробниками сільськогосподарської продукції.

Основним методом розширення генетичного різноманіття пшениці залишається внутріш-

ньовидова гібридизація. При створенні нового вихідного матеріалу важливим компонентом гібридизації в більшості є сорти місцевої селекції, що добре адаптовані до умов зони проведення досліджень, які схрещуються із селекційними джерелами необхідних ознак різного еколого-географічного походження.

Використання селекційних індексів вважається ефективним методом у практичній роботі

селекціонерів, адже сприяє всебічній оцінці досліджуваного матеріалу та використанню найцінніших генотипів і правильному плануванню схрещувань при створенні нового вихідного матеріалу.

В умовах дослідного поля НВЦ Білоцерківського НАУ у 2022–2024 рр. досліджували сорти пшениці м'якої озимої різних екотипів та створені на їх основі популяції другого–четвертого покоління: 'Варвік' / 'Царівна', 'Варвік' / 'Либідь', 'Богемія' / 'Либідь', 'Вебстер' / 'Царівна', 'Колос Миронівщини' / 'Царівна', 'Мирлена' / 'Царівна', 'Мирлена' / 'Либідь', 'Дріада 1' / 'Перлина лісостепу', 'Служниця одеська' / 'Царівна', 'Служниця одеська' / 'Либідь'. Посів селекційного матеріалу проводили в кінці третьої декади вересня. Агротехніка – загальноприйнята. Попередник – гірчиця на зерно. Біометричний аналіз досліджуваного матеріалу проводили за середнім зразком 25 рослин у триразовій повторності. При визначенні кореляційного взаємозв'язку між ознаками використовували запропоновану Ю. Л. Гужовим із співробітниками (1987) шкалу: $r < 0,3$ – зв'язок між ознаками слабкий; $0,3 < r < 0,5$ – помірний; $0,5 < r < 0,7$ – значний; $0,7 < r < 0,9$ – сильний; $r > 0,9$ – дуже сильний, близький до функціонального.

У 2022 р. популяції другого покоління формували середній мексиканський індекс (відношення маси зерна головного колоса до довжини стебла) від 2,48 ('Вебстер' / 'Царівна') до 3,58 ('Дріада 1' / 'Перлина лісостепу') за мінливості між мінімальним і максимальним показником у нащадків від 0,88 ('Вебстер' / 'Царівна') до 4,02 – 'Мирлена' / 'Царівна'. У вихідних форм середній індекс змінювався від 2,46 ('Мирлена') до 2,91 – 'Колос Миронівщини' за варіабельності від 0,75 ('Вебстер') до 1,39 – 'Царівна'.

Між мексиканським індексом популяцій F_2 і масою зерна головного колоса визначили прямий дуже сильний, близький до функціонального кореляційний взаємозв'язок ($r = 0,960$), а з кількістю зерен колоса ($r = 0,679$) і масою 1000 зерен ко-

лоса ($r = 0,693$) – сильний. Значну взаємозалежність встановили між мексиканським індексом і продуктивною кущистістю ($r = 0,579$) та помірну з кількістю колосків колоса – $r = 0,420$.

Популяції третього покоління сформували середній показник мексиканського індексу від 2,42 ('Колос Миронівщини' / 'Царівна') до 4,17 ('Служниця одеська' / 'Царівна') за внутрішньо популяційної мінливості від 1,26 ('Мирлена' / 'Царівна' і 'Дріада 1' / 'Перлина лісостепу' *lutescens*) до 2,25 – 'Варвік' / 'Царівна' *erythrosperrum*. У вихідних сортів середній показник індексу склав від 2,76 ('Вебстер') до 3,58 – 'Перлина лісостепу' за генотипової варіабельності від 0,72 ('Либідь') до 1,76 – 'Служниця одеська'.

Мексиканський індекс популяцій F_3 мав пряму сильну взаємозалежність з кількістю зерен головного колоса ($r = 0,893$) та їх масою ($r = 0,887$) і помірну із масою 1000 зерен колоса ($r = 0,373$).

У популяції четвертого покоління середній показник мексиканського індексу у 2024 р. змінювався від 2,37 – 'Варвік' / 'Либідь' до 4,68 – 'Служниця одеська' / 'Либідь' за мінливості у нащадків від 0,76 ('Колос Миронівщини' / 'Царівна') до 2,54 – 'Варвік' / 'Либідь'. Вихідні форми мали у цьому році показники індексу від 2,45 ('Перлина лісостепу') до 3,53 – 'Либідь' за генотипової варіабельності від 0,68 ('Варвік') до 1,76 – 'Колос Миронівщини'.

Встановлено пряму сильну взаємозалежність показників мексиканського індексу популяцій F_4 з кількістю зерен колоса ($r = 0,896$) і їх масою ($r = 0,850$), значну – із масою 1000 зерен колоса ($r = 0,501$) та помірну з кількістю колосків у ньому – $r = 0,429$.

Впродовж 2022–2024 рр. визначили тісний прямий взаємозв'язок мексиканського індексу з: масою зерна з колоса ($r = 0,850 \dots r = 0,960$), кількістю зерен ($r = 0,679 \dots r = 0,896$), які варто враховувати на ранніх етапах селекційного процесу, що сприятиме створенню високопродуктивного вихідного матеріалу пшениці м'якої озимої.

УДК 633.11:633 «324»:633.1:631.559:631.53.027.2

Каліцінська О. Б.*, здобувачка ступеня вищої освіти Доктор філософії, науковий співробітник

Заїма О. А., кандидат сільськогосподарських наук, провідний науковий співробітник

Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла НААН України

*e-mail: ekonomistmip@ukr.net

ВПЛИВ ПРОТРУЙНИКІВ ТА МІКРОДОБРИВ НА ПОСІВНУ ЯКІСТЬ ТА ВРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ

Метою наших досліджень було визначити вплив різних варіантів обробки насіння на посівні якості і врожайність пшениці озимої. Вивчали протруйники інсектицидної дії Круїзер 350 FS, т.к.с., 0,5 л/т (д.р. тіаметоксам), фунгіцидної дії – Грінфорт Стар, т.к.с., 1,2 л/т (д.р. флудіоксоніл, ципроконазол), та інсекто-фунгіцидної дії – Юнта Квадро 373,4 FS, т.к.с., 1,2 л/т (д.р. імідаклоприд, клотіанідин, протіконазол, тебуконазол), а також мікродобриво «5 елемент», гр., 80 г/т. Досліди проводили на насінні сортів пшениці озимої:

'МІП Фортуна' і 'МІП Аеліта'. За контроль слугувало не оброблене насіння даних сортів.

За роки досліджень при обробці насіння пшениці м'якої озимої протруйниками і їх комбінацією із мікродобривом «5 елемент» активність наклювання у насіння сортів підвищувалась на 0,3–9,0%, енергія проростання – на 0,5–6,3%, лабораторна схожість – на 0,3–2,0% порівняно з контрольними варіантами. Кращі показники активності наклювання у насіння сорту 'МІП Аеліта' отримано у варіанті з обробкою насіння